

Informace do inf. H. 113 dne 24.9.68

15

II. 3 - 115-1tB
Analytický odbor

V Praze dne 18.9.1968

S. m. H. 115/11
[Signature]

I N F O R M A C E

ZÚ a diplomacie

Učastníků r. funkce
[Handwritten notes]

Zástupce šéfa obchodní mise NDR v Praze ROUGET sdělil, mimo jiné spolupracovníkovi, že od roku 1955, kdy byly navázány diplomatické styky mezi NDR a ČSSR, je ve velmi úzkém a přátelském styku s. i. tajemníkem sovětské ambasady v Bonně ZIBIROVEM. Je mu o něm známo, že je vysokým důstojníkem sovětské KGB a expertem na německé otázky. ROUGET se domnívá, že pro tento styk se ZIBIROVEM, který je pro oba užitečný, děkuje tomu, že není napaden. Také jeho jméno není uváděno v sovětském ani ve východoněmeckém tisku, přesto, že Sovětům i východním Němcům musí být známo, že je to on a nikoliv HELFSCH, který řídí politickou činnost západoněmecké obchodní mise v Praze.

/ 1. odb. - 18.9.1968./

Informace do inf. dne 24.9.68

Menšíka rady AVV BAKEROVÁ uváděla, že pracovníci amerického ZÚ přegusili v poslední době většinou styků s československými občany. Dotazovala se spolupracovníka, zda nebyl vědom o spolupráci československými nebo sovětskými bezpečnostními orgány. Američané se prý domnívají, že bude činit nátlak na čs. občany, kteří pracují na ZÚ, aby sledovali západní diplomaty.

/ 5. odb. - 16.9.1968./

Uruguayský velvyslanec CLOSE - ROSSO se domnívá, že by bylo ještě předčasné dělat závěry o ukončení československé krize. Dle jeho názoru se zdá, že v ČSSR převládaly vojenské aspekty nad politickými a vychází se z situace, která

je v ČSSR, je v rukou maoistů. To, co se dnes děje v ČSSR je jen prvním dějstvím ve hře, které se tuče v budoucnosti rozvíjet. Hlavní sázkou této hry je prý I. taj. ÚV-KSČ DUBČEK. ČLOZE tvrdí, že nebyl DUBČEK, mohly by být pro ČSSR podmínky moskevské deklarace mnohem výhodnější. SSZR by prý raději viděl ve funkci I. tajemníka ÚV-KSČ HUSÁKA, který prý i když se slovy staví za DUBČKA se nevzdává naděje, že ho nahradí.

/ 5. odb. - 16.9.68./

*fontová ala
inf. ala 24.9.68*

Z přísně důvěrného pramene byl získán poznatek o schůzce VLP /vojenského a leteckého příslence/ FVV plk. MANTESE a VLP AVV plk. NIEMCZIKA. Hodnotili na ní odsun sovětských jednotek z Prahy a sílu vojsk Varšavské smlouvy v Evropě v porovnání se stavem vojsk USA. Pro kontrolu odsunu sovětských vojsk do prostorů mimo Prahu si naplánovali dvě cesty, sudiť tyto cesty konkretizovali nebo přesně stanovili. Dále hovořili o stavu a situaci na hranicích ČSSR a NDR a o vojenských silách v NDR, ČSSR a Maďarsku.

/ 2. odb. - 11.9.68./

*Doporučení
informace
24.9.68
JF*

Obchodní rada FVV RIVAILLE obdržel dotaz franc. min. financí, jaká je současná situace v ČSSR. RIVAILLE odpověděl, že začal Mezinárodní veletrh v Brně a doporučuje, aby byly znovu obnoveny kontakty a jednání s čs. partnery. Upozornil, že by nebylo dobré nechat přerušit obchodní jednání, ale je třeba ještě trochu počkat s rozhodnutím.

/ 2. odb. - 16.9.68./

Vízoví cizinci

Ke dni 16.9.68 navštívilo AVB /Mezinárodní veletrh Brno/ 5.962 cizinců. Z toho 2.564 osob ze socialistických zemí a 3.398 z kapitalistických. Na tiskovém středisku se přihlásilo 60 zahraničních novinářů. 25 jich bylo z NDR.

*Je třeba!
franc. je
24.9.68
přij
přij
mno
mno*

Od 13.9.68 je v Brně John AULICINO, nar. 1922, USA stát. přísl., bývalý NAR - Moškov. Řediteli MVB se představil jako korespondent "Voice of America" /Hlas Ameriky/. Před spolupracovníkem se dotazoval ředitele na jednotlivé pracovníky americké expozice z řad Os. občana. Ptal se také, kde dostane koupit plán Brna a přitom odmětl tlumočnicka, že chce chodit sám a žádný doprovod nepotřebuje.

Je pod operativní kontrolou.

Anglický novinář Edy LUK, vyznamenaný již dříve ředitelem MVB zlatou medailí za dobrou propagaci ČSR, sdělil v tiskovém středisku, že na MVB má přijet západoněmecký novinář, zástupce anglické agentury REUTER, Bernd DEBUSMANN, který na letčním lipském veletrhu vyvolával provokace a na tiskových konferencích šel proti socialistickým záměrům.

Dne 14.9.68 se DEBUSMANN skutečně přihlásil na tiskovém středisku MVB. Přijel s manželkou Elisabeth, nar. 1934, sekretářkou tisk. agentury REUTER na vlastní náklady. Oba hodlají pracovat mezi mládeží, zejména vysokoškolský a to formou jednotlivých pohovorů a skupinových besed. Je k nim provedeno operativní opatření.

Vedoucí francouzské fy. BULL - GENERAL - ELECTRIC Jean NAVRATIL, původem Čech, upozornil reprezentanty firmy, že jejich prvořadým úkolem je sjednávání a uzavírání smluv. Kategoricky prohlásil, že si nepřejí, aby se v expozici vedly politické rozhovory. NAVRATIL se dotazoval zástupce KVOU, kde je dále v Xenovicích letiště, v jeho blízkosti má mít příbuzné. Je mu věnována operativní pozornost.

Kulturní a tiskový státní AVV v Praze Robert WARNER spolupracovníku sdělil, že do Brna přijede vojensky přidělenec AVV plk. NIEMCEK, který zde bude po celou dobu veletrhu. WARNER dále řekl, že v ČSR končí NIEMCEK svou činnost a pod slibem mlčenlivosti spolupracovníka mu řekl, že jeho nástupcem bude jistý FALKIEWICZ, Američan, polského původu.

Zajít
24.9.68

Zajít
24.9.68

28

Dále Pohl, že USA redukují obživení svých nást. úřadů v Evropských zemích.

24. 9. 68

Mesi mladými čs. občany v Brně se nově o tom, že před expozicí SSZH na MVB se mají konat demonstrace s cílem zabránit přístupu návštěvníků do expozice a vytvořit tak zásek sovětských vojenských jednotek před zahraničními hosty na MVB. K zahraniční provokacím bylo provedeno preventivně bezpečnostní opatření.

/ 3-315 Brno - 17.9.68./

Další zajímavé poznatky

F

Více spolupracovníků předává i nadále poznatky, že v Rakousku je silná nepřátelská propaganda, zaměřená k ovlivnění čs. občanů, aby masově emigrovali a to bez vzdělání profese. Jejich cílem je získávat levné pracovní síly pro zemědělství /Austrálie, USA/ i dřevařský průmysl /Kanada/. Velký zájem je též o získání vědecko-technických pracovníků. Politickým cílem propagandy je spojit své se vytvářející emigrací s pomorovou a tak ji aktivizovat.

/ 11. odbor - 13.9.68./

F

Dne 17.9.1968 bylo zadrženo 22 osob při pokusu o ilegální přechod do zahraničí. Z toho 16 čs. občanů, 3 stát. přísl. NDR a 3 řadí stát, přísl. Do Rakouska chtělo uprchnout 8 osob a 14 do NDR.

/ Centr - 18.9.68./

Poslat dne 24.9.68

Důvěrnou cestou byly získány poznatky, že 13.9.68 byli v ČSSR Karel JÜSSMAN, státn. přísl. USA, bytem Mnichov a Theodor GROTH, švýcarský státn. příslušník. Setkali se s dosud nezjištěnými čs. občany, od kterých chtějí zakoupit větší množství průmyslové platiny, kterou pak bez povolení vyvezou z ČSSR. Do šinnosti je údajně zapojena osoba z n.p.

24

Klenoty. Obě všíanci měli již několik gramů platiny vyvést jako vzorek. V nejbližší době mají opět přijet na naše území s cílem vyvést větší množství platiny.

Poznatek je urychleně prověřován.

/ Centr - 18.9.68./

Hereci HRUŠIŇSKÝ, CHRAMOSTOVÁ, LUKAVSKÝ uvádějí, že prof. ŠIK, který je na čs. ambasádě v Bělehradě, měl řídit předsedu čs. vlády ČERNÍKA o záruky osobní bezpečnosti a nedotknutelnosti, kdyby se vrátil zpět. S. ČERNÍK mu prý odpověděl, že jeho povinností je být v ČSSR a záruky bezpečnosti jsou odvislé od jeho postoje.

/ 4. odb. - 13.9.68./

Spolupracovník sdělil, že významní kulturní pracovníci jsou nernánými osobami zastřešování údajným nebezpečím zatčení a jsou vyzýváni, aby proto urychleně opustili JČSR. Zatykáni má být provedeno podle seznamů, sestavených na sovětské ambasádě v Praze náměstkem ministra kultury ČRNŇOUPEKEM. Výhavy jsou prováděny v noci, anonymně, telefonicky. Herec LUKAVSKÝ prý volajícím pošel. Další z varovaných je herec HRUŠIŇSKÝ, který byl jedním ze signatérů provolání "Dva tisíce slov". HRUŠIŇSKÝ si vzal dovolenou, pokud mu to umožní jeho četné závazky s filmem a divadlem a odejel na Moravu.

Herečka CHRAMOSTOVÁ sdělila, že spolu se svým druhem, kameramanem MILOU, nafilmovali různé scény z příjezdu voják Varšavské smlouvy do Prahy, konkrétně z Hradu, od rozhlasu atd. Nimo to mají nafilmován průběh XIV. sjezdu v ČKD. Když prý je-li z Hradu, tak je kontrolována sovětskou vojenskou hlídka, která se nechala přesvědčit, že filmové kasety a kamera jsou lékařské potřeby. Sověti již o tomto filmu vědí a pověřili pátráním po něm Jiřího TAUFERA, kult. attaché čs. ambasady v Moskvě.

zpráva
24.9.68

30

Začít
24. 9. 68

V uvedených kruzích se dále hovoří, že spisovatel PRACHÁZEK a LIŠKA jsou schováni v Praze a anonyzně pokračují v publicistické činnosti.

O WZKIDHOVI říkájí, že prý byl neznámým mužem v noci odvezen autem až na rakouské hranice a měl zpodobit dojezd, že je zrazen. Teprve později se ukázalo, že to byl organizovaný odjezd z ČSSR.

/ 4. odd. - 16. 9. 68. /

Dne 9. 9. 68 byl nalezen v Ústí nad Labem balík s adresou Václav KOLÁŘ nedraží Liberec v němž bylo 50 kusů tištěných letáků s nadpisem "Nepokorná svoboda". Leták obsahuje různé fotografie z přílohu smlouvy Varšavské smlouvy do ČSSR.

Dne 10. 9. 68 doručila neznámá osoba dozorcům KS-VB Ústí nad Lab. balík v jehož obsahu bylo 40 kusů letáku nadepsaných "Hlas Iva". Jedná se o týdeník č. 6 na pokračování. Jsou v něm napadeny smlouvy Varšavské smlouvy. Vzhledem k závažnosti obsahu byly letáky předány 3-otB Ústí nad Labem.

Dne 11. 9. 68 jsme informovali o výskytu letáku nadepsaných "Jednání v Moskvě". Bylo zjištěno, že letáky byly rozmnoženy v Severočeském výrobním elektrotechnickém družstvu. Po jednání s ředitelem podniku, byl rozmnožovací přístroj zajištěn tak, aby bez jeho vědomí nebyl zneužit.

Dne 8. 9. 68 byly na střekové v Ústí nad Labem rozhozeny z jadoucího auta letáky nadepsané "Drazí přátelé". Jsou v nich napadány vojska Varšavské smlouvy, sovětské představitelé a také INDRÁ, KOLBER, ŠVESTKA, BILAN, kteří jsou označováni za kolaboranty.

/ 5. odd. - 17. 9. 68. /

Bářena KOCOURKOVÁ z Prahy odevzdala leták, který byl vložen do Večerní Prahy. Leták je nadepsán "POZOR" a je

Začít
24. 9. 68

31

určen jako otevřený dopis š. vládním činovníkům. Je v něm doslovně uvedeno :

"Drazí, dali jsme Vám veškerou důvěru a dáváme Vám ji i nadále. Nemůžete však na nás počítovat, abychom důvěrovali okupantům, jejich slibům tolikrát rozcháňaným a tak brutálně porušených. To by byla politická slepota, která by se nám navždy vymetila. Uvědomte si proto, že okupaci nezpůsobilo nic jiného než právě polednová cesta, sovětský model socialismu s demokraticky budovanou komunistickou stranou a státním zřízením, o které jsme začali spolu s Vámi usilovat. Jestliže nám nyní v podmínkách okupace znovu povolují tu cestu, i když s určitými omezeními, je to přinejmenším zločinecké pokrytectví, za kterým, a o tom si nadálejme iluze, se skrývá vyhružka další agrese a okupace. Okupantům nejde o nic jiného než o zbudování sovětského socialismu, který je v Polsku, Maďarsku, Bulharsku a ČSR a který my nechceme. Proto nevěříme a ani nechceme věřit, naopak musíme co nejrychleji jednat, chceme-li zůstat věrni. O odchod okupačních armád není vůbec žádná řeč, už proto ne, že přijdou vždy znovu, budeme-li pokračovat. Buďte s námi a při nás v této katastrofě, nerozdělujte nás, ať se společně s Vámi prosadíme i za cenu toho nejtěžšího a najtvrdějšího okupačního režimu. Nechceme spéchat sebevraždu, ani vojensky se bránit nebudeme, ale ani politicky a vůbec už ne krávně. Chceme hrdě a nepokorně vytrvat dál jako v posledních sedmi měsících. Proto buďte s námi, naši přátelé, snažte Vás o to prosíme".

Leták je podepsán PhDr. Ladislavem MENZELIEM.

Bylo zjištěno, že v Praze žije jen Ladislav MENZEL, nar. 1929. Je prováděno prošetřování jmenovaného.

/ 6. odd. - 17.9.68./

Spolupracovník předal opise letáku, jehož original mu zapůjčil Jan ŠRŠ z Davle, okr. Praha - západ. Byl psán strojem zářeniční výroby, bez háček a original spolupracovník musel ŠRŠOVI vrátit.

Pro závažnost uváděné leták v plném znění :

"Neužívejte úsloví, které používá západní rádio jako ku př. skupace, intervence, sošakovsky blok, výchovní zona atd.

Nevystupujte žádný s vlastním stanoviskem, nebo jen velmi neutrálním. Když vás ale žádají v podpisu na nějakou rezoluci, souhlasíte s většinou bez ohledu na obsah!

Uvidíte-li někde varšavské jednotky, zapíste ve skrátkách místo, čas, druh, vozů, číslo a ostatní označení a počet posádky. Když vám to nevyvolá odpor spolubojanů, začněte s nimi rozhovor, ale nepřesvědčujte je k odchodu, taková pak výměň. Znamenejte jména s vlastností důstojníků a náleđu mužstva. Výsledky dejte jen tomu, kdo vám odvezde tento pokyn. Když je třeba, dejte si je zabezpit českou uniformovanou nebo tajnou policií. Křivčíte si důvěru spolubojanů drobnými výhodami, ale tak, abyste nebyli stíháni nebo propuštěni ze zaměstnání.

Registrujte paměti osobní chyby a pracovní nedostatky vedoucích pracovníků, úřadů a výroben, hlavně takových, kteří byli při Kovotném nebo Rusku, nebo pracují podle vašeho mínění pro ruskou policii.

Vyvolejte rozpory mezi vedoucími, aby šlo k hádkám a odporu, který sníží výkon úřadů nebo výroby.

Skandalizujte vedoucí pravdivými zprávami o jejich slabostech a nedostatecích. Zveličujte, ale nevymýšlejte. Podávejte na ně ztížnosti, organizujte hromadné ztížnosti, petice, rezoluce a protestní stávky proti min. Zbavte je důvěry lidí i úřadů. Až se objeví první výsledky hádek a podezření a klesne výkon, stáhněte se do pozadí, abyste nebyli vůdci a osnovateli. Neopodstatěné narušení vyvolá zmatky. Největším úspěchem je ozbrojený zřeh varšavských jednotek a jeho propagační následky.

Tracujte poslu s bez vlastní iniciativy, ale tak, aby vás nemohli tractat, předatírejte a využívejte objektivní nedostatky a svádějte je na varšavská vojska.

Janov
24. 1. 68

Širte neprověřitelné zprávy o loupežích a znásilněních
varšavskými vojáky, ale aby vás nikdo nepřistihl jako
autory.

Original, který jste dostali spolu na prach. Potře-
bujete-li, opišťte si ho, ale dejte jen jedné další osobě.
Navštíví vás ten, kdo vám original dal".

/ 8. srp. - 17. 9. 68. /

Náčelník analytického oddělení:

se nam
Mjr. L e p í k Václav

archiv bezpečnostních složek